

МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКА ВІЙСЬКОВО-МЕДИЧНА АКАДЕМІЯ

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Рішенням Вченої ради Академії

Протокол від «09» 01 2026 р. № 1

Голова Вченої ради Академії
бригадний генерал медичної служби

 Валерій САВИЦЬКИЙ

сіма 2026 р.

ПРОГРАМА
вступних випробувань
до Української військово-медичної академії
за програмою військової інтернатури

Факультет підготовки військових лікарів

Кафедра військової терапії

Галузь знань: I Охорона здоров'я та соціальне забезпечення

Спеціальність: I2 Медицина

Спеціалізація: "Терапія"

Розглянуто та схвалено
Протокол засідання Методичної
ради Академії № 1
від «10» 01 2026 р.

Київ - 2026

Програма вступного іспиту до військової інтернатури Української військово-медичної академії за спеціалізацією «Внутрішні хвороби» підготовлена колективом кафедри військової терапії Української військово-медичної академії полковником медичної служби Осьодло Г.В., підполковником медичної служби Желеховським О.А., підполковником медичної служби Савічаном К.В., працівниками ЗСУ Козачком М.М., Ковалем М.М., Селюк М.М., Федоровою О.О.

Вступні випробування кандидатів до вступу у військову інтернатуру Української військово-медичної академії за спеціалізацією «Внутрішні хвороби» проводяться з наступних розділів:

Військова терапія, військова токсикологія і радіологія (організація терапевтичної допомоги ураженим і хворим в умовах бойової діяльності військ, ушкодження та захворювання внутрішніх органів при бойовій травмі, ураження іонізуючим випромінюванням, отруйними речовинами, біологічними чинниками у воєнний та мирний час) в межах вузівських програм.

Терапія (захворювання серцево-судинної системи, захворювання органів дихання, захворювання органів травлення, захворювання нирок, ендокринні захворювання, захворювання крові та кровотворних органів, ревматичні захворювання та хвороби сполучної тканини і невідкладні стани у клініці внутрішніх хвороб) в межах вузівських програм.

Вступний екзамен зі спеціальності проводиться письмово. Екзаменаційні роботи виконуються на листках зі штампом академії. На листках неприпустимі будь-які умовні помітки, які б розкривали авторство роботи. Автор роботи вказується тільки на титульному листі. Під час екзамену забороняється використовувати підручники, навчальні посібники та інші матеріали, що не передбачені рішенням Приймальної комісії. При використанні під час випробування сторонніми джерелами інформації (у т.ч. підказуванням) кандидат усувається від участі у випробуваннях. На його екзаменаційній роботі екзаменатор вказує причину усунення та час. При перевірці така робота дешифрується та за неї виставляється незадовільна оцінка незалежно від обсягу та змісту написаного. Особи, які не встигли за час екзамену повністю виконати екзаменаційні роботи, здають їх незакінченими. Оцінка з екзамену оголошується вступникам після перевірки письмових робіт.

РОЗДІЛ 1

ВІЙСЬКОВА ТЕРАПІЯ, ВІЙСЬКОВА ТОКСИКОЛОГІЯ І РАДІОЛОГІЯ.

У результаті самостійного вивчення дисциплін при підготовці до складання вступного іспиту кандидати до вступу у військову інтернатуру повинні:

ЗНАТИ:

- визначення, зміст, предмет, термінологію та методи дослідження військової терапії;
- організацію терапевтичної служби та надання терапевтичної допомоги у воєнний час у Збройних Силах України;
- особливості морфологічних змін, клінічного перебігу, діагностики та лікування сучасної бойової терапевтичної патології;
- клініку, діагностику, профілактику та лікування захворювань внутрішніх органів у поранених, контужених та обпечених;
- організацію та методику медичного сортування поранених та хворих при їх масовому надходженні на етапи медичної евакуації та обсяг медичної допомоги пораненим та хворим;
- організацію терапевтичної допомоги військовослужбовцям в мирний час у Збройних Силах України;
- організацію надання терапевтичної допомоги при виникненні надзвичайних станів у мирний час;
- теоретичні основи токсикології, сучасні уявлення про токсичний процес та характеристики токсичної дії, патофізіологічні і морфологічні зрушення при отруєннях, клінічні прояви загальнотоксичної дії, особливості розвитку токсичного процесу в залежності від шляху потрапляння токсину, токсикологічні характеристики найбільш поширених бойових, промислових та побутових токсичних речовин;
- організацію токсикологічної та терапевтичної допомоги при виникненні масових уражень бойовими та промисловими токсичними речовинами;
- класифікацію, механізм дії, клініку, надання невідкладної допомоги, лікування на етапах медичної евакуації, сортування уражених бойовими отруйними речовинами;
- токсикологічні характеристики, класифікацію, механізм дії, клініку, надання невідкладної допомоги, етапне лікування уражених токсичними технічними рідинами;
- токсикологічні властивості, механізм дії, клініку, надання невідкладної допомоги та лікування побутовими токсичними речовинами;
- теоретичні основи впливу радіації на біологічні об'єкти, основні принципи радіобіології, відмінності біологічного впливу різних видів випромінювання;
- характеристику санітарних втрат в залежності від виду ядерної зброї. Організацію надання терапевтичної допомоги при виникненні вогнищ масових втрат від радіаційного випромінювання;
- гостру променеву хворобу, патогенез, клініку, стадійність, особливості клінічного перебігу від характеру опромінення, сортування, надання невідкладної допомоги та лікування на етапах медичної евакуації;
- хронічну променеву хворобу, патогенез, клініку, лікування, профілактику її виникнення;

- організацію надання терапевтичної допомоги при аваріях на підприємствах атомної промисловості. Вплив малих доз радіації на організм людини.

ВМІТИ:

- спланувати обсяг та характер надання терапевтичної допомоги у бойових умовах з урахуванням характеру бойових дій та санітарних втрат;
- діагностувати та лікувати захворювання внутрішніх органів у поранених та обпечених на етапах медичної евакуації;
- діагностувати і лікувати ранні та пізні ускладнення при захворюваннях внутрішніх органів у поранених та обпечених на етапах медичної евакуації;
- організувати та проводити медичне сортування поранених і хворих при масовому надходженні;
- планувати та організовувати евакуацію поранених і хворих в екстремальних випадках всіма видами транспорту;
- провести аналіз медичної обстановки, спланувати обсяг та характер терапевтичної допомоги у вогнищах санітарних втрат від бойової хімічної чи ядерної зброї, або при аваріях у промисловості, провести медичне сортування та організувати евакуацію вражених на етапи медичної евакуації;
- провести обстеження хворого, який постраждав від токсичних речовин або радіаційного випромінювання з застосуванням фізикальних методів, лабораторного та інструментального дослідження, на підставі чого вірно діагностувати характер ураження;
- надати невідкладну допомогу постраждалим від токсичних речовин та радіаційного випромінювання;
- призначити оптимальну антидотну терапію та патогенетичне лікування з урахуванням індивідуальних особливостей клінічного перебігу даного ураження у певного пацієнта.

Нозологічні форми

1. Види та обсяг терапевтичної допомоги на війні. Характеристика санітарних втрат терапевтичного профілю.
2. Терапевтичні відділення військового госпіталю (завдання, організація, робота).
3. Методика аналізу роботи терапевтичного відділення. Основні показники роботи.
4. Вимоги до ведення документації у терапевтичному відділенні мирного часу.
5. Бойова терапевтична патологія. Класифікація, характеристика основних напрямків при ураженнях
6. Загальна характеристика змін з боку внутрішніх органів при вогнепальному пораненні.
7. Загальна характеристика змін з боку внутрішніх органів при мінно-вибуховій травмі.
8. Анемії у поранених при різноманітних пошкодженнях. Клініка, діагностика, етапне лікування, профілактика.
9. Пневмонії у поранених. Класифікація, клініка, діагностика, етапне лікування, профілактика.

10. Захворювання серцево-судинної системи у поранених. Обсяг допомоги при різноманітних пораненнях. Клініка, діагностика, етапне лікування, профілактика.
11. Захворювання внутрішніх органів у контужених. Клініка, діагностика, етапне лікування, профілактика.
12. Захворювання органів дихання у поранених. Обсяг допомоги при різноманітних пораненнях. Клініка, діагностика, етапне лікування, профілактика.
13. Гостре перегрівання організму: діагностика, клініка, лікування на етапах медичної евакуації, профілактика.
14. Холодова травма, діагностика, клініка, лікування на етапах медичної евакуації.
15. Опікова хвороба. Клініка, діагностика та лікування.
16. Захворювання внутрішніх органів у обпечених. Клініка, діагностика, лікування, профілактика.
17. Лабораторна діагностика гострої променевої хвороби на етапах медичної евакуації.
18. Класифікація гострих радіаційних уражень.
19. Сучасні уявлення патогенезу гострої променевої хвороби.
20. Первинна реакція при гострій променевій хворобі, її вияви при різних ступенях важкості, етапне лікування.
21. Гостра променева хвороба II стадії. Клініка скритого періоду та періоду розпалу, діагностика, принципи лікування.
22. Гостра променева хвороба. Етапне лікування, наслідки. Військово-лікарська експертиза.
23. Гостра променева хвороба, що зумовлена нейтронним випромінюванням.
24. Сполучені радіаційні ураження. Особливості клінічних проявів, діагностика, принципи лікування, наслідки.
25. Хронічна променева хвороба. Лікування при різних ступенях важкості.
26. Гостра променева хвороба III стадії. Клініка періоду розпалу, діагностика, принципи лікування.
27. Хронічна променева хвороба. Класифікація, основні клінічні виявлення при різних ступенях важкості, діагностика, наслідки.
28. Ураження надвисокочастотним електромагнітним випромінюванням (НВЧ), лікування, профілактика, наслідки.
29. Ураження надвисокочастотним електромагнітним випромінюванням (НВЧ). Умови виникнення клінічних змін, діагностика.
30. Отруєння дихлоретаном. Невідкладна допомога, профілактика, наслідки.
31. Отруєння етиленгліколем та його ефірами. Невідкладна допомога, профілактика, наслідки.
32. Гострі отруєння спиртами. Метиловий спирт. Етиловий спирт. Невідкладна допомога, діагностика. Антидотна терапія.
33. Отруєння технічними речовинами. Загальна характеристика.
34. Організація невідкладної лікарської допомоги при гострих отруєннях.
35. Ураження бойовими отруйними речовинами. Загальна характеристика уражень.

36. Ураження бойовими отруйними речовинами нервово-паралітичної дії: механізм дії, клінічні прояви в залежності від стадії важкості, антидотна терапія, інші засоби лікування, евакуаційні характеристики, лікування на етапах евакуації.

37. Ураження бойовими отруйними речовинами загально-токсичної дії: механізм дії, клінічні прояви в залежності від стадії важкості, антидотна терапія, інші засоби лікування, евакуаційні характеристики, лікування на етапах евакуації.

38. Ураження бойовими отруйними речовинами задушливої дії: механізм дії, клінічні прояви в залежності від стадії важкості, антидотна терапія, інші засоби лікування, евакуаційні характеристики, лікування на етапах евакуації.

39. Ураження бойовими отруйними речовинами шкірнонаривної дії: механізм дії, клінічні прояви в залежності від стадії важкості, антидотна терапія, інші засоби лікування, евакуаційні характеристики, лікування на етапах евакуації.

40. Ураження бойовими отруйними речовинами психотропної дії: механізм дії, клінічні прояви в залежності від стадії важкості, антидотна терапія, інші засоби лікування, евакуаційні характеристики, лікування на етапах евакуації.

41. Ураження бойовими отруйними речовинами лакримаційної дії: механізм дії, клінічні прояви в залежності від стадії важкості, антидотна терапія, інші засоби лікування, евакуаційні характеристики, лікування на етапах евакуації.

42. Ураження компонентами ракетних палив: назвати отруйні речовини, механізм дії, клінічні прояви в залежності від стадії важкості, антидотна терапія, інші засоби лікування, евакуаційні характеристики, лікування на етапах евакуації.

ІНФОРМАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.

1. Воєнно-польова терапія: Підручник [за ред. Г.В. Осьодло, А.В. Верби]. – К.: СПД Чалчинська Н.В., 2017. – 620 с.
2. Воєнно-польова терапія: підручник [за ред. Г.В. Осьодло]. Видання друге, відкориговане та доповнене. – К.: СПД Чалчинська Н.В., 2022. – 646 с.
3. Військова та клінічна токсикологія. Підручник для студентів вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації / Колектив авторів. За ред. М.М. Козачка, Київ, 2007. - 376 с.
4. Терапевтичні аспекти лікування поранених та хворих військовослужбовців у російсько-українській війні: монографія/[упорядники: Бойчак М.П., Лурін І.А., Савицький В.Л.]; за заг. ред. В.І. Цимбалюка, А.П. Казмірчука, В.В. Дяченка, Г.В. Осьодло. – Київ: Вид-во Людмила, 2024. – 592 с.
5. STANAG 2228 AJP-4.10 Allied Joint Doctrine For Medical Support Edition C Version 1 September 2019.
6. STANAG 2879 AMEDP-1.10. Medical Aspects In The Management Of A Major Incident/ Mass Casualty Situation Edition B, Version 1 October 2021
7. STANAG 2461 AMedP-7.1 Medical Management Of CBRN Casualties Edition A Version 1 June 2018.
8. STANAG 2358 AMedP-7.2 CBRN First Aid Handbook Edition A Version 1 february 2018.

РОЗДІЛ 2

ТЕРАПІЯ (захворювання серцево-судинної системи, захворювання органів дихання, захворювання органів травлення, захворювання нирок, ендокринні захворювання, захворювання крові та кровотворних органів, ревматичні захворювання та хвороби сполучної тканини і невідкладні стани у клініці внутрішніх хвороб) в межах вузівських програм.

ЗНАТИ:

- етіологію, патогенез, клінічні прояви, варіанти клінічного перебігу і ускладнення, сучасні методи діагностики, лікування на госпітальному етапі основних терапевтичних захворювань;
- методи інтенсивної терапії невідкладних станів при основних терапевтичних захворюваннях;
- клінічну фармакологію основних груп медикаментозних препаратів для лікування хворих з терапевтичною патологією, які застосовуються в мирний та воєнний час.

ВМІТИ:

- провести клінічне обстеження хворого з терапевтичною патологією;
- призначити необхідні лабораторні дослідження;
- призначити необхідні інструментальні дослідження для уточнення діагнозу, обґрунтувати їх доцільність, а окремі - провести самостійно;
- володіти сучасними методами лікування, що застосовуються у терапевтичних стаціонарах, хворих з захворюваннями внутрішніх органів;
- проводити ефективну і доцільну інтенсивну терапію невідкладних станів.

Нозологічні форми

1. Гіпертонічна хвороба: етіологія, патогенез, сучасний стан даної проблеми за даними літератури, класифікація, клініка, діагностика, лікування.

2. Перикардити: етіологія, патогенез, сучасний стан даної проблеми за даними літератури, класифікація, клініка, диференційна діагностика, лікування.

3. Хронічна серцева недостатність: етіологія, патогенез, сучасний стан даної проблеми за даними літератури, класифікація, клініка, діагностика, лікування.

4. Міокардити: етіологія, патогенез, сучасний стан даної проблеми за даними літератури, класифікація, клініка, диференційна діагностика, лікування.

5. Мітральні вади серця: етіологія, патогенез, сучасний стан даної проблеми за даними літератури, клініка, діагностика, лікування. Показання для оперативного втручання.

6. Аортальні вади серця: етіологія, патогенез сучасний стан даної проблеми за даними літератури, клініка, діагностика, лікування. Показання для оперативного втручання.

7. Вроджені вади серця (дефект міжпередсердної перетинки, дефект міжшлуночкової перетинки, незарощений Боталів утвір). Клініка, діагностика. Показання для оперативного втручання.

8. Інфекційні ендокардити. Етіологія, патогенез. Сучасний стан даної проблеми за даними літератури, класифікація, клініка, діагностика, лікування.

9. Аритмії та блокади серця: етіологія, патогенез, сучасний стан даної проблеми за даними літератури, класифікація.

10. Симптоматичні артеріальні гіпертензії: патогенез, сучасний стан даної проблеми за даними літератури, клініка, діагностика. Тактика терапевта.

11. Ішемічна хвороба серця. Інфаркт міокарду: ускладнення, клініка, діагностика, лікування, сучасний стан даної проблеми за даними літератури.

12. Ішемічна хвороба серця. Інфаркт міокарду: етіологія, патогенез, класифікація. Клінічні варіанти. Діагностика. Лікування. Сучасний стан даної проблеми за даними літератури.

13. Ішемічна хвороба серця. Стенокардія: класифікація, клініка, діагностика. Лікування. Сучасний стан даної проблеми за даними літератури.

14. Атеросклероз: етіологія, патогенез, сучасний стан даної проблеми за даними літератури, класифікація, клініка, діагностика, лікування.

15. Міокардіопатії: етіологія, патогенез, сучасний стан даної проблеми за даними літератури, класифікація, клініка, діагностика, лікування.

16. Пневмонії: етіологія, патогенез, сучасний стан даної проблеми за даними літератури, класифікація, клініка, діагностика. Основні принципи лікування.

17. Пневмонії: особливості клінічного перебігу в залежності від етіологічного фактору, сучасний стан даної проблеми за даними літератури.

18. Легеневе серце: класифікація, етіологія, патогенез, сучасний стан даної проблеми за даними літератури. Основні клінічні прояви, діагностика, лікування.

19. Хронічний бронхіт: етіологія, патогенез, класифікація, сучасний стан даної проблеми за даними літератури, основні клінічні прояви, диференційна діагностика, лікування.

20. Плеврити: етіологія, патогенез, класифікація, клінічні прояви з урахуванням характеру випоту, діагностика, сучасний стан даної проблеми за даними літератури, лікування.

21. Бронхіальна астма: етіологія, патогенез, сучасний стан даної проблеми за даними літератури, класифікація, клініка, діагностика, лікування під час приступу задихи. Невідкладна допомога при астматичних станах.

22. Спонтанний пневмоторакс: етіологія, патогенез, сучасний стан даної проблеми за даними літератури, клінічні прояви, діагностика, лікування.

23. Пептична виразка шлунку: етіологічні фактори, особливості патогенезу, сучасний стан даної проблеми за даними літератури. Клініка. Діагностика. Лікування.

24. Пептична виразка дванадцятипалої кишки: етіологічні фактори, особливості патогенезу, сучасний стан даної проблеми за даними літератури. Клініка. Діагностика. Лікування.

25. Хронічні гепатити. Етіологічні фактори. Патогенез. Клініка, діагностика, лікування.

26. Цироз печінки. Етіологія. Патогенез. Діагностика, диференційна діагностика. Лікування.

27. Рак печінки. Клініка. Можливості ранньої діагностики. Тактика терапевта.

28. Виразковий коліт, хвороба Крона, ускладнення. Клініка, диференційна діагностика, лікування.

29. Рак підшлункової залози. Діагностика, диференціальна діагностика. Тактика терапевта.

30. Хронічний гастрит: провідні етіологічні фактори. Класифікація. Клініка і діагностика. Лікування.
31. Клініка та діагностика пептичної виразки шлунку і 12-палої кишки. Лікарська тактика.
32. Рак шлунку. Рання діагностика, тактика терапевта.
33. Хронічний коліт: етіологія, патогенез, класифікація, клінічні прояви, лікування.
34. Хронічний панкреатит: етіологія, патогенез, класифікація, клінічні прояви, діагностика, лікування.
35. Хронічний холецистит: етіологія, патогенез, класифікація, клінічні прояви, діагностика, лікування.
36. Жовчнокам'яна хвороба: фактори ризику, етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування.
37. Хронічний пієлонефрит: етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування.
38. Гломерулонефрити: етіологія, патогенез, класифікація. Клініка, діагностика, лікування.
39. Хронічна хвороба нирок: визначення, етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, лікування.
40. Гостра ниркова недостатність: етіологія, патогенез, основні клінічні прояви, діагностика, лікування.
41. Гостра ревматична лихоманка: етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування, профілактика.
42. Гострі алергози: етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування.
43. Системний червоний вовчак: етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, лікування.
44. Системна склеродермія: етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування.
45. Ревматоїдний артрит: етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, клінічні прояви.
46. Дифузний токсичний зоб: етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, лікування.
47. Ожиріння. Етіологія. Патогенез. Класифікація. Клініка. Діагностика. Лікування.
48. Цукровий діабет та його ускладнення: етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, лікування.
49. Гіпотіреоз: етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування.
50. Діабетичні коми: патогенез, класифікація, диференційно-діагностичні критерії, лікування.
51. Феохромоцитома: етіологія, патогенез, клінічні прояви, діагностика, лікування.
52. Анемії. Класифікація. Клініка залізодефіцитних анемії. Діагностика. Лікування.
53. Лімфогранулематоз. Диференційна діагностика.

54. Хронічні лейкози: етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, лікування.

55. Геморагічні васкуліти: етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика та диференційна діагностика, лікування.

ІНФОРМАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Внутрішні хвороби. Підручник заснований на принципах доказової медицини 2018/19. Практична медицина, Краків, Польща, 2018. – 1632 с.
2. Інтенсивна терапія гострих отруєнь: навч. посібник / А.В. Говенко, РМ. Кішко, Т.М. Левченко, Г.П. Хитрий; за ред. проф. В.І. Зубкова. – К.: ЗАТ «Віпол», 2010. – 188 с.
3. Методи клінічного обстеження і семіотика інфекційних захворювань: навчальний посібник [за ред. В.І. Трихліба]. – К.: ФОП Чалчинська Н.В., 2017. – 612 с.
4. Наказ Міністра оборони України № 402 від 14.08. 2008 р. Про затвердження Положення про військово-лікарську експертизу та медичний огляд у Збройних Силах України.
5. Нефрологія: Національний підручник / Л.А. Пиріг, Д.Д. Іванов, О.І. Таран та ін.; за ред. академіка НАМН України, д.м.н., проф. Пирога Л.А., д.м.н., проф. Д.Д. Іванова. – Донецьк: Видавець Заславський О.Ю., 2014. – 316 с.
6. Осьодло Г.В. Військово-прикладні аспекти сучасної гастроентерології: навчальний посібник. – Вінниця: ТОВ «Консоль», 2015. – 388 с.
7. Осьодло Г.В, Федорова О.О., Коваль М.М. Методи клінічного обстеження і семіотика внутрішніх хвороб: методичні рекомендації. – Київ: УВМА, 2015.–106 с.
8. Практичні аспекти внутрішньої медицини: навчальний посібник [за ред. Г.В. Осьодло]. Київ: СПД Чалчинська Н.В., 2020. Т.1. 669 с.
9. Мостовий Ю. М. Сучасні класифікації та стандарти лікування захворювань внутрішніх органів. Невідкладні стани в терапії. Аналізи: нормативні показники, трактування змін: довідник-посібник. 29-е вид. Вінниця, 2023. 792 с.
10. Денесюк В.І., Денесюк О.В. Внутрішня медицина. Підручник для студентів закладів вищої освіти III-IV рівня акредитації та лікарів післядипломної освіти на основі рекомендацій доказової медицини / За ред. В.М. Коваленка. – К.: МОПІОН, 2019. – 960 с.
11. Невідкладні стани в клініці внутрішньої медицини. Навчальний посібник. І.М. Скрипник. К: ВСВ Медицина, 2024 – 335 с.

Розглянуто та схвалено
на засіданні кафедри військової терапії
Протокол №5
від 19.12.2025 р.

Начальник кафедри військової терапії
полковник медичної служби
19.12.2025 р.

Галина ОСЬОДЛО